

DILUCIDATIONIS
SELECTARUM
SACRÆ SCRIPTURÆ
QUESTIONUM

TOMUS PRIMUS

AUCTORE

F. MARTINO WOUTERS

ORDINIS EREMITARUM S. P. AUGUSTINI

IN ALMA UNIV. LOVAN. SACRÆ THEOLOGIE LICENTIATO

EDITIO SECUNDA EMENDATISSIMA.

PATAVII, M. DCC. XCII.
EX TYPOGRAPHIA SEMINARIJ

APUD THOMAM BETTINELLI
SUPERIORUM PERMISSU.

T Y P O G R A P H U S

A D L E C T O R E M.

Quæstiones ex Sacra Scriptura selectæ, quas & nos Tibi, B. L., pridem evulgavimus, jam alias impressæ habebantur: Wirceburgi an. MDCCLXVIII. ; Coloniae iterum an. MDCCLXXVI. Quæ nos autem movit ratio, ut & Typis nostris illas excuderemus, non una fuit. Desiderabantur exemplaria, cum priora illa deficerent, minorique pretio comparari volebant: Auctoris nomen jam celebre: res ipsa, de qua agitur; hæc omnia in causa fuerunt, ut hujusmodi Opus semel & iterum prodiret. Quam diligentiam in eo edendo adhibuerimus; quænam sit externa ejus forma & apparatus; ipse vides: nos certe nihil omisimus, quo etiam difficilibus hominibus satisfaceremus: de ipsius vero Operis pretio liceat & nobis pro re pauca loqui. Illius Auctor est P. MARTINUS WOUTERS, quem satis jam laudavimus, quum nominavimus. Est ille sacrarum rerum scientissimus, & eruditione eximius; in his vero Quæstionibus elucet vel maxime illius ingenium, cura, cogitatio, diligentia singularis: omnia ita apte, dilucide, concinne enucleata sunt, ut nemo harum rerum studiosus ad hæc accedat, qui non sentiat, quid deterso squallore possit hæc Litterarum elegantia. Acre vero Auctoris judicium ubique se prodit, itaque se rebus accommodat, itaque omnia versat & digerit, ut omnium votis possit satisfacere. Nec enim ipse quamdam veluti Dictaturam gerit, aut de rebus gravissimis ipse unus sententiam profert, sed Interpretes præstantissimos sequitur; sed SS. Patres, Augustinum præcipue, sibi socios adjungit, quasque testes adhibet: Auctoritati suas esse partes vult, suas etiam Rationi; itaque res temperat, ut dubia, si quæ importune suboriri possent, tollantur; si quæ obscura, luce perfundat; difficilia, prout patitur rerum ratio, plana fiant; abstrusa in aperto ponantur; incerta quæ sunt, & quorum anceps judicium est, in utramque partem ita exagitat, ut possit Lector non tuto solum, sed apte etiam, quod magis libuerit, tenere & amplecti. Ea porro brevitate in hisce omnibus est usus, quæ nec res inobscurare possit; & Lectoris studium magis excitare: estque il-

D I L U C I D A T I O
 I N L I B R U M G E N E S E O S A
 P R Æ F A T I O.

Liber, quo nascentis mundi primordia narrantur, omniumque ejus partium structura atque exornatio describitur, GENESEOS nomen accepit. Si vero a materiae dignitate commendetur voluminis alicujus claritudo & nobilitas, præclara sane & eximia est hujus libri materies. Quid enim mundo aspectabili in rebus a Deo conditis, mole majus, varietate admirabilius, specie magnificentius, ornatu elegantius, disertissimo partium omnium ordine, miroque earum inter se quasi concentu quodam, consensuque venustius? Quid ad ingerendam mortalibus unius Dei notitiam aptius?

Si autem, ut fieri solet, Scriptoris nomen & gloria librum quemdam decorat atque nobilitat, magnum profecto hujus libri est elogium. Moyses namque (ut infra probabitur) ejus auctor est, vir quanto dignior omni laude, tanto omni laude major. Qualis enim & quantus fuerit Moyses, tribus libris prosecutus est Philo Judæus, & uno Gregorius Nyssenus, ubi totius vitæ gesta mirifice ad exprimendos viri perfecti mores transferuntur.

Ex ejus libris manifestum evadit, illum fuisse summum Historicum, sive veritatem, primam historię laudem, Spectes, sive longissimi temporis seriem. Fuisse Poetam insignem, probant pulcherrima duo Cantica Exodi 15., & Deuteron. 32. Philosophum fuisse eximium, nemini, qui hunc librum legerit, dubium esse potest: nobilissimam quippe Philosophię partem, quæ tractat de mundo & homine, de luce & astris, de elementis, & quidquid univerti ambitu continetur, in lucem producit. Theologum illum probat sublimis illa divinorum attributorum commendatio, tota divini cultus institutio, & familiarissima cum Deo conversatio: Pontificem summum demonstrat nobis Aaronis consecratio: Legislatorem perfectissimum, Religionis & Republicæ Judaicæ institutio, quæ omnia ad longum describuntur in Lib. Exodi, Levit. & Num.

In hoc vero libro brevem a mundo condito ad Patriarchæ Joseph mortem Moyses texit historiam, mundi narrans originem, protoparentum lapsum, posterorum Adæ per Caiu & Seth propagationem, eorumque ob peccata per aquas Diluvii exterminium, Noe ejusque Filiis ad posteritatis seminarium reservatis. Deinde confusas refert in Babel linguas, Abrahæ, Isaac, Jacob, filiorumque ejus acta, finitque cum morte Joseph. Nullis autem in hoc opere rationibus aut argumentis nititur ad fidem rebus narratis adstruendam; sed simplici, planaue oratione, ut historicum divinitus inspiratum decet. Quia vero forte alicui (etli infundate) ingeri posset dubitatio, an Moyses Genesim, ceterosque Pentateuchi libros scripserit, ante omnia evincendum est, Moysen esse verum Pentateuchi auctorem. Sit igitur

Q U Æ S T I O

P R Æ L I M I N A R I S.

AN MOYSES SCRIPSERIT QUINQUE PRIORES
 S. SCRIPTURÆ LIBROS?

Resp. affirmative, hocque receptissima & perpetua traditione adeo certum est, ut neque Pagani, Judæi aut Christiani umquam moverint controversiam, utrum libri isti Moyfi essent adjudicandi: sed omnes eos ut tales susceperunt & citarunt, ut videre est apud S. Justinum, Irenæum, aliosque veteres Christianæ Religionis Apologistas & Assertores. Unde & novissime S. Trid. Synodus Sess. 4. illos quinque libros Moyfi adscribit. Eadem veritas in ipsa Scriptura manifesta est. Unde

Prob. 1. ex Exodi 24. ubi v. 4. legitur: *scripsit autem Moyses universos sermones Domini.* Et Deuteron. 31. v. 9. *scripsit itaque Moyses legem hanc, & tradidit eam Sacerdotibus filiis Levi, qui portabant Arcam Fœderis Domini, & cunctis senioribus Israel.*

Prob. 2. ex Josue 1. v. 7. ubi post mortem Moyfi populo Israel per Josue Deus præcipit sequentia: *Facias omnem Legem, quam præcepit tibi Moyses servus meus.... v. 8. Non recedat volumen legis hujus ab ore tuo, sed meditaberis in eo diebus ac noctibus, ut custodias,*